

Samen bouwen, samen binden

NÚ INTELLIGENTE KEUZES MAKEN VOOR KOSTENBESPARING EN EFFICIËNTIE IN DE TOEKOMST

Consumenten willen veiligheid en comfort. Of ze nu jong zijn of ouder, in de kracht van hun leven of behept met chronische kwalen. Domotica (of huisautomatisering) kan een belangrijke bijdrage leveren aan het woongenot en het gevoel van veiligheid. Maar dan moeten we wel weten wat de klant precies wil. En: er moet een standaard komen voor een installatieconcept voor toekomstig levensloopbestendig wonen.

Zo klonk de boodschap van de sprekers op het Domoticacongres 'Samen bouwen, samen binden' dat afgelopen najaar werd gehouden in de Jaarbeurs te Utrecht. Het Domoticacongres werd georganiseerd door Stichting Elux, de beurs Elektrotechniek, Uneto-VNI en Smart Homes. De sprekers gaven – steeds vanuit hun eigen invalshoek – hun visie op de betekenis van domotica, nu en in de toekomst.

Aan het eind van het congres overhandigde Titia Siertsema, algemeen directeur van Uneto-VNI, het eerste exemplaar van de NTA 8044 aan dagvoorzitter Jim Schuyt. Deze Nederlandse Technische Afspraak 8044 omvat een technische omschrijving voor het projecteren, berekenen en uitvoeren van installaties volgens het Elux-installatieconcept. Op basis van het Elux-installatieconcept worden woningen in elektrotechnisch opzicht levensloop bestendig gebouwd waardoor wooncomfort op maat voor elke leeftijdsfase gerealiseerd kan worden. Wooncomfort voor levensloopbestendige woningen dus, die voldoen aan de meest uiteenlopende wensen. Titia Siertsema: "We hopen dat zowel de opdrachtgevers als de leveranciers, installateurs en andere betrokkenen deze NTA als uitgangspunt zullen nemen".

Terugverdienen van investering niet de hoofdzaak

Alhoewel Tijssen wel verwacht dat het systeem een flinke kostenreductie oplevert, is de investering na vijf jaar nog niet terugverdiend. Dat is ook niet de hoofdzaak. "Wanneer je echt beweert te gaan voor een optimale zorgverlening, dan zijn andere resultaten belangrijker dan het snel willen terugverdienen van een investering. De tijden zijn veranderd en het wordt steeds moeilijker om goed gekwalificeerd personeel te vinden. Om ervoor te zorgen dat het zorgaanbod wordt afgestemd op de individuele mogelijkheden en behoeften van de bewoners, is het

Harry Nienhuis: "Men moet oplossingen zoeken voor problemen zoals de gebrekkige infrastructuur in woningen."

belangrijk dat we gebruik maken van de middelen (technieken) die we nu hebben. Smart Living of domotica is daar een goed voorbeeld van.'

Hoog op het verlanglijstje staat een beeldverbinding waarmee het mogelijk wordt dat de bewoner zijn verzorger niet alleen hoort, maar ook ziet en vice versa.

Maximale voordelen, maar alleen met open standaard

Dat er al veel mogelijk is, bleek uit de presentatie van Tako Engelfriet, senioradviseur bij Usus, dat opereert binnen de domeinen wonen, welzijn, dienstverlening, zorg en thuishetchnologie. Hij gaf kort de drie doelen aan van thuishetchnologie:

- verhoging van de kwaliteit van leven
- voordelen voor klant en organisatie doordat mensen (ook met lichamelijke problemen) langer zelfstandig kunnen blijven wonen én
- meer rust voor de familie door een groter gevoel van veiligheid

Engelfriet gaf ook aan waardoor domotica nog niet de zo gewenste vlucht heeft genomen: "De systemen zijn veelal duur, ingewikkeld en systeemgebonden. De gesloten standaard maakt het geheel inflexibel en leveranciers zijn niet bereid om samen te werken." Er zijn veel mogelijkheden voor thuishetchnologie, maar dan moet de wens van de klant goed in kaart worden gebracht en moet een open standaard worden gevolgd. Bovendien moet het project duidelijk gedefinieerd worden en moet de organisatie investeren in zaken

als opleiding van medewerkers. Er zijn ook relatief eenvoudige oplossingen: leg in nieuwbouw loze leidingen aan ter voorbereiding op eventueel individueel maatwerk voor de klant: die betaalt pas als hij er gebruik van maakt.

Flexibele infrastructuur essentieel

De presentatie van Leo de Ruijsscher, algemeen directeur van De Blaay-van den Boogaard Raadgevende Ingenieurs BV en docent aan de faculteit Bouwkunde van de TU Delft, was al even praktijkgericht. Hij illustreerde aan de hand van een zorgproject hoe het comfort, het woongemak en de veiligheid van de bewoners met domotica kunnen worden vergroot. Daarbij lag de nadruk op de infrastructuur: die moet in staat zijn de domotica nu en in de toekomst te ondersteunen. De Ruijsscher: "Het Elux-installatieconcept biedt die flexibiliteit door de dubbele infrastructuur. Naast het elektriciteitsnet wordt een tweede buizenetwerk aangebracht in de woning, bestemd voor alle mogelijke toepassingen van zwakstroom: kabeltelevisie, internet, telefoon, maar ook videofoon, bewegingsmelders, alarm, zorg op afstand en commando's voor huisautomatisering. Met dit flexibele systeem wordt de bewoner een hoge mate van comfort en veiligheid geboden. Investeringskosten hoeven pas te worden gedaan als ze echt nodig zijn, en hak- en breekwerk is niet meer nodig. Kortom: een mens- en toekomstvriendelijke oplossing."

Te veel zorg is erger dan te weinig zorg

Zijn betoog was helemaal in lijn met het verhaal van Hans Beckers, bestuursvoorzitter van Humanitas, en initiator van tal van aansprekende seniorenprojecten. "Het gaat om het menselijk geluk", stelde hij. "Te veel zorg is veel erger dan te weinig zorg. Het is belangrijk dat mensen de regie houden over hun eigen leven, maar ook dat ze voldoende sociale contacten hebben. We moeten toe naar een ja-cultuur: in principe is alles mogelijk als de bewoner zich er prettig bij voelt. Domotica kan, mits de apparatuur voldoet aan de gestelde eisen en is aangepast aan de wensen van de bewoners, een interessante bijdrage leveren aan het instandhouden van een sociaal netwerk. Het geeft mensen de mogelijkheid om functies te blijven gebruiken, ook als ze chronische klachten krijgen. Je moet je steeds afvragen: wat willen mensen nu en in de toekomst, zodat je een sfeer creëert waarin iedereen kan deelnemen aan het maatschappelijk verkeer. Dat kan in zorginstellingen heel goed, als we de bewoners maar niet de kans ontnemen om dingen die ze zelf kunnen, ook zelf te doen."

Leo de Ruijsscher: "Het Elux-installatieconcept biedt flexibiliteit door de dubbele infrastructuur."

Bewoner heeft nauwelijks interesse voor de techniek in de woning

"Probeer domotica uit de zorgsfeer te houden", was het advies van Ronald Provoost, managing partner van onderzoeks- en marketingadviesbureau USP Marketing. Dagvoorzitter Jim Schuyt had in zijn inleiding woorden van dezelfde strekking gebruikt. Als directievoorzitter van de Alliantie én in zijn vorige functie als directeur van de Stuurgroep Experimentele Volkshuisvesting heeft hij meermalen ervaren dat concepten voor senioren zijn gedoemd te mislukken als ze als zodanig worden gepresenteerd. 'Lekker leven' sluit meer aan bij de belevingswereld van de consument. "Er zijn veel kansen voor domotica als het gaat om meer comfort, zelfstandigheid en kostenbesparingen op dienstverlening", betoogde Provoost. "Daarnaast zijn er de nodige uitdagingen: onbekendheid met de systemen, het aanbodgerichte denken van veel leveranciers en installateurs en vooral: de vraag hoe de consument bereikt kan worden. Immers, de helft van de bewoners interesseert zich amper voor de technische installaties in hun woning. Voor hen spelen die geen enkele rol bij de keuze voor een woning."

Uit het onderzoek van USP Marketing blijkt dat ervaring met technische mogelijkheden daarentegen wél zorgt voor vraag naar deze elementen: als bewoners bij hun bureaus zien wat er mogelijk is, ontstaat de interesse vanzelf. Beveiliging (met name brandalarm) staat dan boven aan het wensenlijstje, op enige afstand gevolgd door communicatiemogelijkheden en verlichting/verduistering. Verwarming, koeling en ventilatie worden het minst genoemd. Provoost: "Het vertrouwen in de techniek is broos. Luister naar de klant en zorg voor flexibele systemen, die simpel en goed zijn en vooral betrouwbaar!"

En wie gaat dat betalen?

Harry Nienhuis, hoofd Strategische Zorginnovatie van het Kenniscentrum Zorg van zorgverzekeraar Menzis, ging met name in op de betaalbaarheid van domotica-installaties. En dan vooral op de vraag: wie gaat die technische snufjes betalen? "We moeten de zorg betaalbaar houden in een tijd van vergrijzing én van een krappere arbeidsmarkt. Meer geld is niet de panacee voor de sterk oplopende zorgvraag, de oplossing ligt vooral in slimme vernieuwing van de zorg", stelde Nienhuis. "Daarbij moeten we bijvoorbeeld denken aan toepassingen van ict bij zorg op afstand. Als patiënten zich goed en preventief gemonitord voelen, zullen ze minder snel een arts willen en hoeven bezoeken."

Titia Siersema, algemeen directeur van Uneto-VNI, reikt het eerste exemplaar van de Nederlandse Technische Afspraak (NTA) 8044 uit aan Jim Schuyt, directievoorzitter van woningcorporatie de Alliantie.

Keuzevrijheid met het Elux-installatieconcept

Met een Elux-infrastructuur kunnen bewoners in elk woonvertrek kiezen waar ze wat willen doen: televisie kijken, internetten, bellen etc. Op de meeste plaatsen wordt volgens het Elux-installatieconcept een drievoudige inbouwdoos toegepast. Daarop wordt een fraaie horizontale afdekking geplaatst met – bijvoorbeeld – twee contactdozen voor gewone elektriciteit en een zwakstroomcontactdoos naar keuze. De bewoner bepaalt zelf welk type wandcontact hij laat aanbrengen op de zwakstroomaansluiting: voor telefonie, kabeltelevisie, internet of voor een speaker. Hij kan ook kiezen voor een derde wandcontact voor elektriciteit. Wie de zwakstroom aansluiting (nog) niet nodig heeft, kan deze laten voorzien van een keurige afdekking. Elke combinatie van elektra en zwakstroom is mogelijk, en het wijzigen van zwakstroomcontacten is geen probleem.

Toepassingen die vooral zorgen voor meer 'genot, gemak en gewin' komen – als het aan Nienhuis ligt – niet direct in aanmerking voor vergoeding. "Op afstand inschakelbare verwarming, nieuwsberichten in de scheerspiegel en beeld- en geluidcontact met familie overzee zullen niet worden opgenomen in de zorgverzekering, ook al dragen ze bij aan het welzijn van de klant. Dat betekent echter niet dat domoticaleveranciers niets te zoeken hebben bij zorgverzekeraars; integendeel: wij zijn blij met creatieve oplossingen die de kwaliteit en de betaalbaarheid van de zorg verbeteren. Dat betekent wel dat degenen die er gebruik van maken (de patiënten dus in dit geval) betrokken moeten worden bij de ontwikkeling van die slimme toepassingen. Verzekeraars willen ook graag partner zijn in die ontwikkeling. Wij verwachten van de technisch specialisten dat ze oplossingen zoeken voor problemen zoals de gebrekkige infrastructuur in de woningen én voor het feit dat er nog weinig aandacht is voor standaardisatie."

Voor meer informatie: www.elux.nl

smartworks

- Interactieve applicaties
- Beveiliging
- Verre Zorg
- Algemeen

"Simplicity is the ultimate sophistication"
Leonardo Da Vinci

Heuveling 134-03
5038 CL Tilburg
The Netherlands

T +31 (0)13 544 9758
F +31 (0)13 580 1592

www.smarthq.nl